

Informacija o prenošenju posmrtnih ostataka članova dinastije Petrović Njegoš

Vlada Crne Gore duboko je posvećena očuvanju i razvoju državnog identiteta, a njena politika u kontinuitetu potvrđuje usmjerenje Crne Gore kao države multietničkog, multikonfesionalnog i multikulturalnog sklada, što nas obavezuje i brojnim međunarodnim konvencijama i standardima koji su integralni dio našeg zakonodavnog sistema. Kultura jeste najznačajnija platforma multikulturalizma, koja objedinjuje, štiti i čuva simboličke i kulturne vrijednosti države. Izazovi savremenog doba obavezuju nas da sa posebnom pažnjom pristupamo njegovanju ovih vrijednosti, proizvoda milenijumskog preplitanja različitih civilizacija i kultura na tlu Crne Gore.

Svakako nezaobilazan činilac naše kulture, tradicije, identiteta jeste dinastija Petrović Njegoš, koja je poslije skoro 221 godine vladavine i upravljanja Crnom Gorom, po završetku Prvog svjetskog rata, kao saveznička dinastija, nelegitimno i nelegalno *Odlukom „Podgoričke skupštine“ o ujedinjenju naroda Kraljevine Crne Gore i Kraljevine Srbije*, kao i *Odlukom o detronizaciji dinastije Petrović*, detronizovana i protjerana, kako bi se stvorio prostor za nastanak unitarne države sa Srbijom, pod srbijanskom dinastijom Karađorđević. Ta politička odluka bila je presedan i jedinstven primjer u Evropi da jedna od pobjedničkih država u Prvom svjetskom ratu, koja je u odnosu na svoje mogućnosti pružila izuzetan doprinos pobjedničkim silama Antante, bude izbrisana iz političkog života i anektirana od strane susjedne države. Ovaj nasilnički čin grubo je udario u državne, vjerske, kulturne, nacionalne temelje Crne Gore, a pomenuti istorijski period trajno označio kao jedan od najmračnijih u crnogorskoj istoriji.

Rezolucijom povodom stogodišnjice « Podgoričke skupštine », koja je donijeta od strane Skupštine Crne Gore, konstatuje se: „da je, u periodu prije, za vrijeme i poslije Prvog svjetskog rata, Crna Gora bila suverena i međunarodno priznata država, definisana Ustavom iz 1905. godine i da „Podgorička skupština“, održana 24-29. novembra 1918. godine, nije bila njena legalna institucija, niti je legitimno konstituisana na osnovu slobodno iskazane volje građana Crne Gore; da je nelegalnost „Podgoričke skupštine“, odnosno njena ustavna neprepoznatljivost i nezakonito konstituisanje, formalno pravni osnov za ništavost svih njenih odluka; da je „Podgorička skupština“ bila instrument kojim je izvršen državni prevrat u Crnoj Gori; da je nelegalnom odlukom „Podgoričke skupštine“ riješeno da se Kraljevina

Crna Gora, iako međunarodno priznata država, članica Antante i jedna od pobjedničkih država u Prvom svjetskom ratu, nasilno anektira Kraljevini Srbiji i da kao njen dio, bez svog imena i državnog subjektiviteta, uđe u sastav Kraljevine SHS, a što je, protivno međunarodnom pravu, prihvaćeno i od tadašnjih velikih sila; da je nelegalnom odlukom „Podgoričke skupštine“ izvršena nasilna detronizacija kralja Nikole I i dinastije Petrović Njegoš; da je nelegalnim odlukama „Podgoričke skupštine“ omogućeno nezakonito i nekanonsko ukidanje autokefalnosti Crnogorske crkve; da su odluke „Podgoričke skupštine“ faktički poništene kroz Narodnooslobodilačku borbu 1941-1945. godine, odnosno ukinute odlukama ZAVNO Crne Gore i Boke, CASNO i AVNOJ-a, kao i referendumom 21. maja 2006. godine i Deklaracijom nezavisne Republike Crne Gore od 3. juna 2006. godine, što se i potvrđuje ovom rezolucijom“.

Imajući u vidu navedeno, stogodišnjica od egzila dinastije Petrović Njegoš dodatno nas obavezuje da naročitu pažnju posvetimo rješavanju i obilježavanju ključnih identitetskih pitanja, promovisanju crnogorske istorije, njenih najznačajnijih vladara i događaja. U tom smislu, imajući u vidu inicijativu ministra kulture Aleksandra Bogdanovića i princa Nikole Petrovića, povodom prenošenja posmrtnih ostataka članova dinastije Petrović-Njegoš, kojom se apostrofira važnost prenošenja posmrtnih ostataka Mihaila Petrovića Njegoša u Crnu Goru, kao i posmrtnih ostataka tri sina kralja Nikole: knjaza Danila i vojvode Mirka, sahranjenih u Beču i princa Petra, sahranjenog u Italiji, prepoznata je potreba za konkretnim djelovanjem u tom pravcu, kako bi se ispravio dio istorijske nepravde prema ovoj državotvornoj dinastiji. U inicijativi je predloženo da se grobnice grupišu u unutrašnjem dvorištu Biljarde, što predstavlja važan simbolički prostor, budući da je to objekat koji se vezuje za dinastiju Petrović Njegoš, a prije svega za Petra II Petrovića Njegoša, čija plemenita misija u istoriji Crne Gore nije ostavila trag samo kroz političku ravan, već i izuzetan kulturni uticaj, prepoznat van vremenskih i prostornih granica u kojima je obitavao.

Medjutim, Ministarstvo kulture sugerise da je za potrebe ove inicijative potrebno razmotriti i plato Orlovog krša, koji je u neposrednoj blizini Mauzoleja Vladike Danila, te takođe predstavlja jedan od istorijskih simbola.

Podsjećanja radi, prilikom prenošenja posmrtnih ostataka kralja Nikole i kraljice Milene, 1989. godine, prethodno je sprovedena opsežna administrativna procedura. Rješenjima od 30. decembra 1988. godine, Savezni komitet za rad, zdravstvo i socijalnu politiku SFR Jugoslavije, odobrio je prenošenje posmrtnih ostataka iz Italije u Jugoslaviju, Nikole I Petrovića Njegoša i Milene Petrović.

Pomenuta rješenja izdata su na zahtjev Republičkog komiteta za odnose sa inostranstvom SR Crne Gore, u skladu sa tadašnjim propisima. S tim u vezi, a nakon dostavljene informacije, Predsjedništvo SR Crne Gore, donosi zaključke broj 01-348/6 od 23. maja 1989. godine, kojima su se ispunili preduslovi da se posmrtni ostaci kraljevskog para polože na Cetinju, u dvorskoj crkvi na Ćipuru. Tadašnje Izvršno vijeće Skupštine SR Crne Gore dodatno je obavezano da preduzme mjere u cilju pribavljanja saglasnosti kod nadležnih organa SFRJ, Italije i crkvenih organa, dok je Predsjedništvo trebalo da utvrdi datum prenosa posmrtnih ostataka i formira poseban odbor za prenos posmrtnih ostataka.

U pogledu daljeg djelovanja u odnosu na ovu inicijativu, podsjećamo da shodno članu 13 Zakona o vanjskim poslovima, Ministarstvo vanjskih poslova, pored ostalog, ostvaruje i koordinira komunikaciju drugih organa sa diplomatskim i drugim predstavništvima drugih država i misijama međunarodnih organizacija u Crnoj Gori i vrši diplomatsko-konzularne poslove i druge stručne poslove koji se odnose na ostvarivanje političkih, ekonomskih, kulturno-informativnih i drugih odnosa sa drugim državama i međunarodnim organizacijama. Takođe, odredbama člana 5 Odluke o organizovanju Javne ustanove Narodni muzej Crne Gore, djelatnost Narodnog muzeja je i održavanje, čuvanje, zaštita i prezentacija pored ostalih, i Biljarde i Dvorske crkve na Ćipuru. Oba objekta su u svojini Prijestonice Cetinje.